

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ МЕНЕДЖМЕНТУ В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В МІЖРЕГІОНАЛЬНІЙ АСОЦІАЦІЇ «КАРПАТСЬКИЙ ЄВРОРЕГІОН»

ГЕГЕДОШ К. В.

*магістр, голова наукового студентського товариства
факультету економіки, управління та інженерії*

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Закарпатська область, Україна

Сьогоднішня ситуація в Україні є не найкращою, так як це зумовлено економічною та політичною кризою, війною на сході. Але незважаючи на ці всі проблеми, підприємства і далі продовжують функціонувати в повсякденному режимі, наймати на роботу потенційних працівників, шукати нові точки збуту в країнах Європейського Союзу (даний аспект став занадто актуальним і практичним після запровадження в Україні з 1 січня 2016 року поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі [3]).

Але вже залучити іноземного інвестора, для розвитку і розбудови подальшої підприємницької діяльності, стала для нас однією з більш вагомих і складних перешкод. Це пояснюється – як нестабільним законодавчим полем у різних його формах та видах (скасування спеціальної економічної зони, яка діяла впродовж 2001-2004 років в прикордонних регіонах, де для прикладу на Закарпатті було реалізовано величезну кількість бізнес-проектів, відкрито 37 нових підприємств і, зрештою – створено 19 тисяч робочих місць [2]), так і економічною ситуацією (в ЗМІ повідомлялось, що при погіршенні макроекономічної ситуації є імовірність націоналізації [1]).

Проте, незважаючи на вищесказані проблеми, так, як Україна є учасником транскордонного об'єднання Міжрегіональної Асоціації «Карпатський Єврорегіон», мета функціонування якого зосереджена на наданні допомоги у розробці конкретних проектів з питань транскордонного співробітництва (ТКС) між членами Асоціації у сфері взаємних інтересів та поданні їх на фонди фінансування ЄС (ІЄСПП Польща-Білорусь-Україна, Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна), ми бачимо, що цей потенціал не надто використовується.

Багато науковців та практиків пишуть різні статті щодо підвищення ефективності транскордонного економічного співробітництва в КЄ, і вони б усі були актуальними для використання, якби до складу цього об'єднання входили конкретні зацікавлені організатори та учасники.

Карпатський Єврорегіон є утворенням органів влади та місцевого самоврядування прикордонних областей Польщі, Словаччини, Угорщини Румунії та України. І головна проблема – це відсутня координація національних представництв КЄ з бізнес-структурами. Чому? Це проявляється в тому, що для представників влади ця тема не є першочерговим питанням в їхньому графіку роботи, і нема ніякого мотиваційного чиннику (видимі результати не буде помітно в короткостроковій перспективі, а так, як влада постійно змінюється, то і «вершки» будуть «їсти» теперішні їхні політичні конкуренти).

Тобто, ми бачимо, що цей механізм, який в нас вже функціонує 23 роки від утворення КЄ – не дає ніяких практичних результатів. Тож, на нашу думку є актуальним і найбільш реальним це кардинально змінити представників та організаційну структуру Міжрегіональної Асоціації «Карпатський Єврорегіон».

Отож, для ефективної роботи механізму КЄ слід віднести наступні чинники:

По-перше, необхідним кроком є розподіл єврорегіону на кілька субєврорегіонів всередині даного. Субєврорегіон означатиме певну (в даному випадку) область, яка буде автономною від єврорегіону в цілому, але знаходитиметься у його підпорядкуванні. Дана причина розподілу зумовлена масштабними розбіжностями у даній Асоціації.

По-друге, якщо все таки утворяться на території КЄ – субєврорегіони, то потрібно буде у центральній та національній офіси надавати певну звітність роботи субєврорегіонів за рік на всіх мовах країн учасниць для запозичення ефективного досвіду роботи, та обговорення саме вирішення проблем на конференціях, а не констатації фактів, як це є тепер. Тобто, необхідним фактором буде утворення центру транскордонної маркетингової статистики, основним завданням якого буде: аналіз транскордонного регіону у різних сферах економічної та соціальної складової; дослідження розширення ринку збуту місцевих товарів і послуг за межами певного субєврорегіону в межах країн-членів Карпатського Єврорегіону; аналіз всіх реалізованих проєктів транскордонного співробітництва на кожному етапі та перспективи у майбутньому. Також, актуальним для даного центру могла б стати діяльність, яка б стосувалася у наданні підприємцям даного субєврорегіону сертифікатів на продукцію європейського зразка.

По-третє – щоб в організаційну структуру управління входили 3 об'єднуючі і в той же час незалежні системні елементи.

Перший – це бізнес структури. Через те, що в нас є асоціації роботодавців України і їх відділення по кожному регіону, а також торгово-промислові палати, то саме вони формують і є представниками провідних підприємств регіону. Головним їх завданням було б розвиток транскордонної економіки регіонів через розробки спільних проєктів, які фінансував би ЄС із своїх фондів. Першочерговим завданням розвитку бізнесу було б розширення виробничих площ за рахунок виправданого експериментального виробництва товарів через створення венчурних форм об'єднуючих компаній по обидва боки кордону (що в свою чергу призвело до зростання робочих місць на периферійних територіях, і, як наслідок – наповнення державного бюджету податками). Звісно частину фінансування покладалось би і на місцеві підприємства (80% через фонди ЄС, 20% приймаюча сторона).

Другий елемент – це громадські організації регіонального розвитку. Вони і тепер є у нас присутніми, ніби інфраструктурним забезпеченням ТКС. Але в даному випадку вони б входили саме до системи КЄ. Їхнім основним завданням був би розвиток саме соціальної та екологічної складової. Наприклад: подання проєктів (на гранти ЄС) через придбання інноваційних машинних установок в лікарні, нових технологій в школи, університети, обмін досвідом, розробкою програм щодо перелагодження водних та каналізаційних систем міста. Це все б сприяло якісно новому розвитку міст, регіонів та КЄ в цілому, а не як є на

даний момент, що це слабо розвинені у всіх напрямках та сферах області, повіти, краї, і зрештою всі намагаються виїхати звідси у центральні міста своєї країни чи Європи загалом задля кращого життя.

Третій елемент – місцеві та регіональні органи влади і самоврядування. Їх основним завданням буде допомагати у проханнях перших-двох елементів. Насамперед це забезпечити фінансування різних заходів, як це є тепер (організацій конференцій, круглих столів задля вирішення нагальних проблем) та – розробити інтернет сторінку у кожному місті в сфері ТКС, в якій вказуватимуть, які проекти реалізуються, а також, які проекти планують виносити на розгляд у наступному слуханні. Підготувавши неабияку кількість проектів (які розробили громадські організації регіонального розвитку у тому чи іншому місті) до того, як їх передадуть до слухання, кожен громадянин даного регіону в змозі проголосувати (завдяки ОНЛАЙН порталу) саме за той, який вважатиме буде за доцільним з урахуванням теперішньої ситуації у його місті проживання. Це дуже важливо і актуально тому, що саме жителі (громада) знають що їм потрібно, які в них потреби, і якраз вони повинні брати участь у їх вирішенні, так, як це одна з основних парадигм транскордонного співробітництва – співпраця між громадами.

Вище зазначені рекомендації розроблені автором самостійно*

Тож в цілому можемо сказати, що якщо змінити організаційну структуру Карпатського Єврорегіону розділивши її на окремі субєврорегіони, до складу яких входитимуть представники бізнес-структур (через асоціації роботодавців України та/або торгово-промислових палат), громадські організації регіонального розвитку, а також забезпечуючим елементом будуть місцеві та регіональні органи влади, то використання потенціалу транскордонного співробітництва значно підніме, як економіку, так і соціальне благополуччя країн-учасниць в цілому.

Література:

1. Націоналізація приватної власності (майна) в Україні: пропагандистське гасло чи економіко-правова необхідність? // Центр досліджень і соціальних комунікацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua/>

2. Панов В. Кожному новому уряду в Україні потрібно робити щеплення від інвестфобії // Київський міжнародний економічний форум – 2016. Об'єднання організацій роботодавців Закарпаття. Бізнес Закарпаття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessz.com.ua/>

3. Торговельно-економічне співробітництво Україна-ЄС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>